

15. maj 2018
Sagsnr. NMK-42-00503
KlageID: 84874
SANDR-NMKN

AFGØRELSE

i sag om tilladelse til indvinding af grundvand til markvanding i Lemvig Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandforsyningslovens¹ § 20, jf. § 75, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Lemvig Kommunes afgørelse af 26. juni 2015 om tilladelse til indvinding af grundvand til brug for markvanding fra boring DGU nr. 63.500, matr. nr. 35 Nees By, Nees, beliggende Nødskovvej 19, 7660 Bækmarksbro, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR nr. 37795526
EAN nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
naevneneshus.dk

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 118 af 22. februar 2018 i lov om vandforsyning m.v.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 27. juli 2015 påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Sagen er pr. 1. februar 2017 overført til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet § 24, stk. 6.

Klager har navnlig anført, at indvindingen har en negativ indvirkning på den omgivende natur, herunder på lobeliesøen Byn, og at hverken afgørelsen eller den tilhørende VVM- screening i tilstrækkelig grad belyser betydningen af udvaskningen af okker som følge af indvindingen.

2. Sagens oplysninger

Sagen omhandler Lemvig Kommunes tilladelse til indvinding af 18.600 m³ grundvand til markvanding.

2.1 Natur- og planforhold

Ifølge Miljø- og Fødevareministeriets digitale kortmateriale ligger Grønkær Bæk (Grønsmølle Bæk) øst og nord for boringen DGU nr. 63.500 i en afstand af 150 meter. 70 meter øst for boringen langs Grønkær Bæk ligger der en sø, som fungerer som et okkerfældningsbassin. 1.200 meter vest for boringen ligger søen Byn, som Grønkær Bæk løber ud i. I et bælte langs Grønkær Bæks bredder, 100-150 meter vest, nord og nordøst for boringen, ligger en række eng- og mosearealer. Søerne, bækken, samt eng- og mosearealerne er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Det fremgår af jordartskortet, at området primært udgøres af ekstramarginale og postglaciale aflejringer. Boring DGU nr. 63.500 er ifølge GEUS' boringsdatabase Jupiter filtersat i et spændt grundvandsmagasin 12-20 meter under terræn, som overlejres af et ca. 8 meter tykt lag beskrevet som "silt". Boringerne DGU Nr. 63.707 og 63.536, som ligger 530 meter vest og 300 meter nordvest for boring DGU nr. 63.500, er ifølge GEUS boringsdatabase filtersat i samme grundvandsmagasin og overlejres af 7,5 - 9 meter smeltevandsler.

Natura-2000 planer

Grønkær Bæk, søen Byn, samt eng- og mosearealer ved åens bredder, 350 meter vest for boring DGU nr. 63.500, indgår i Natura 2000-område nr. 65 Nissum Fjord. Natura 2000-området består af et habitatområde (habitatområde nr. H58) og et fuglebeskyttelsesområde (fuglebeskyttelsesområde nr. F38).

Natura 2000-plan for perioden 2010-2015

Ved afgørelse om fornyet tilladelse til indvinding af grundvand til markvanding fra boring DGU nr. 63.500 har *Natura 2000-plan 2010-2015 for Nissum Fjord*³ udgjort administrationsgrundlaget for kommunen. Udpeg-

---

³ <http://svana.dk/media/200764/065plan.pdf>

ningsgrundlaget for Natura 2000-områderne er en lang række naturtyper og arter.

Det fremgår af Natura 2000-planen, at udpegningsgrundlaget i habitatområdet bl.a. er Vandløb (3260), Søbred med småarter (3130) og skovbevokset tøvemose (91D0). I planen er det anført, at særligt søen Byn (Søbred med småarter) har en unik og meget beskyttelsesværdig undervandsvegetation, hvor en lang række af Danmarks mest sjældne undervandsplanter listet på den danske gulliste og rødliste findes registreret.

I basisanalysen⁴ til Natura 2000-planen er det endvidere oplyst, at søen Byn er belastet med okkerslam, bl.a. via Grønkær Bæk, som har en negativ indvirkning på søens undervandsvegetation. I Grønkær Bæk er der anlagt en dam til okkerfældning, men det vurderes, at reduktionen af okker med det nuværende anlæg ikke er tilstrækkelig, da der forsat eksisterer betydende okkerbelastning fra bækken.

Natura 2000-planer for perioden 2016-2021

Natura 2000-planen for 2010-2015 for Natura 2000-område Nissum Fjord er efter afgørelsen om fornyet tilladelse til indvinding af grundvand til markvanding fra boring DGU nr. 63.500 afløst af *Natura 2000-plan 2016-2021 for Nissum Fjord*⁵.

Det fremgår af Natura 2000-planen, at udpegningsgrundlag i habitatområdet bl.a. er Vandløb (3260), Søbred med småarter (3130) og skovbevokset tøvemose (91D0).

De nye planer indebærer en videreførelse af de tidligere Natura 2000-planers overordnede målsætning om at skulle opnå gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter. Endvidere er det planernes overordnede målsætning, at områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Af Natura 2000-planen fremgår, at det overordnede mål for området er:

Nissum Fjords tre bassiner (Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog) og de større søer i området (Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn) og vandløbene sikres god-høj naturtilstand. Indsatser til sikring af en tilfredsstillende vandkvalitet håndteres via vandplanen for området. I dette Natura 2000 område er der særlig fokus på, at Nissum Fjord opnår en god miljøtilstand. Dette forudsætter en god vandkvalitet, der samtidig vil skabe gode vækstbetingelser for en artsrig undervandsvegetation, der er fødegrundlag for flere arter af de trækkende vandfugle.

---

⁴ <http://svana.dk/media/200765/n65-bilagsamlet.pdf>

⁵ <http://svana.dk/media/200764/065plan.pdf>

Af basisanalysen for Natura-2000-planen⁶ fremgår bl.a., at søen Byn, der er en del af udpegningsgrundlaget (Søbred med smårter), har en unik og meget beskyttelsesværdig undervandsvegetation, hvor en lang række af Danmarks mest sjældne undervandsplanter listet på den danske gulliste og rødliste findes registreret. Byn er ifølge basisanalysen en af de danske kernelokaliteter for den sjældne sylblad, som kun vokser i næringsfattige, lavvandede og klare søer.

2.2 Den påklagede afgørelse

Lemvig Kommune har 26. juni 2015 meddelt tilladelse til indvinding af grundvand til brug for markvanding fra boring DGU nr. 63.500, der er placeret på ejendommen Nødskovvej 19, matr. nr. 35 Nees By, Nees. Den maksimale indvindingsmængde er i tilladelsen fastsat til 18.600 m³ pr. år med en maksimal timekapacitet på 30 m³. Tilladelsens udløbsdato er fastsat til den 1. juli 2030. Det er i afgørelsen anført, at arealet med afgrøder, der kan vandes, udgør 15,5 ha.

Tilladelsen afløser en tidligere tilladelse af 8. december 1992 til indvinding af grundvand til brug for markvanding fra samme boring, hvor indvindingsmængden var fastsat til maksimalt 33.000 m³ pr. år med en timekapacitet på maksimalt 31 m³.

Det fremgår af afgørelsen, at geologien i området, hvor den ansøgte markvandingsboring DGU nr. 63.500 er placeret, beskrives via en geologisk model og ud fra boringsoplysninger i området. Af disse fremgår det, at der fra terræn til 10 meter under terræn findes et sandlag, og derunder et lag bestående af smeltevandsler, som vurderes at være gennemgående i området, med en tykkelse på op til 10 meter i den vestlige del af området, men med en tykkelse på 6-8 meter ved boring DGU nr. 63.500. Under lerlaget findes et kvartært sandlag, som er det lag, den ansøgte markvandingsboring DGU nr. 63.500 indvinder fra. På baggrund af de geologiske oplysninger har kommunen vurderet, at den ansøgte markvandingsboring indvinder fra et spændt grundvandsmagasin uden kontakt til våde terrestriske naturtyper og søer, og at disse naturtyper og søer får vand fra et terrænnært grundvandsmagasin.

I forhold til påvirkning af det omgivende miljø har kommunen anført følgende i afgørelsen:

[...]

For det spændte magasin er der vurderet en lækage koefficient på 1×10^{-8} , hvilket beskriver et lerlag, hvor igennem der kan ske nogen vandtransport. Denne transport kan ske når der pumpes i længere tid. Lækagen betyder at vandspejlet i det øvre magasin med tiden også påvirkes af vandindvindingen. Det er ikke muligt at beregne omfanget af sænkningen af vandspejlet i det øvre magasin der står i for-

---

⁶ http://svana.dk/media/130614/n65_basisanalyse16-21_revideret.pdf

bindelse med naturområderne. Med baggrund i den relative korte pumpeperiode, der ligger i få uger hen over sommermånederne, vurderes det at sænkning i det øvre magasin er begrænset.

Når der pumpes fra boringen vil der dannes en sænkningstragt. Udbredelsen af sænkningstragten vil afhænge af hvor lang tid der pumpes og magasinets ydeevne. Nedenstående beregning tager udgangspunkt i at der pumpes i 6 uger i træk med en ydelse på 30 m³/timen. Under disse forudsætninger vil sænkningstragten brede sig 790 meter ud fra boringen.

Der ligger 4 andre markvandingsboringer inden for boringens sænkningstragt. De indvinder alle fra samme magasin. Den nærmeste boring DGU nr. 63.536 ligger 275 meter fra indvindingsboringen. Beregninger viser at trykniveauet i indvindingsmagasinet vil sænke sig ca. 1 meter ved denne boring, men vandspejlet vil forsat stå over filtertop og over lerlaget i boringen. Trykfaldet vil være mindre i de øvrige boringer. Der ligger ingen husholdningsboringer inden for sænkningstragten.

Det vurderes derfor at indvindingen til markvanding ikke vil påvirke den øvrige indvinding i området.

Nærmeste §3-målsatte natur findes i en afstand af ca. 100 meter fra boringen og omfatter naturtypen mose og okkerbassiner. Inden for sænkningstragtens udbredelse findes desuden flere søer, moder, enge og 2 vandbløb. Faldet i trykniveauet i indvindingsmagasinet er beregnet til 1,2 meter ved mosen.

Boringen er beliggende i oplandet til Grønsmølle bæk. Indvindingsoplandet strækker sig ind i oplandet til Neeskær Bæk. Der er 130 til Skulkær grøft og 160 meter til Neeskær bæk.

Det betyder at der fjernes vand fra disse vandløb når der vandes.

Der er ikke elfisket i Neeskær Bæk med tilløb. Der er kun få fisk i Grønsmølle Bæk, og ingen ørreder. I kortlægningen 1987- 1994 var der kun fisk neden for Grønsmøllevej, mens der i 1994-99 var en enkelt art ved stationerne længere oppe. Fra vandløbsopland 220321 er der en upåvirket medianminimums afstrømning på 40 L/sek

Faldet i trykniveauet i indvindingsmagasinet vil bevirke et fald i vandstanden i det øvre magasin, som står i forbindelse med de våde naturområder. Faldet i det terrænnære magasin vil være mindre end faldet i indvindingsmagasinet, men kan ikke umiddelbar kvantificeres. Det vurderes at pga. lerlaget mellem indvindingsmagasinet og det øverste magasin, så vil vandløbet og naturområderne ikke påvirkes af indvindingen på boringen.

[...]

I afgørelsen har kommunen i forhold til vurderingen af påvirkningen af Natura 2000-områder og arter udpeget i henhold til habitatdirektivets bilag IV anført, at denne fremgår af VVM-screeningen, og at det i den

forbindelse er vurderet, at indvindingen ikke vil påvirke Natura 2000-områder eller bilag IV arter.

I VVM-screeningen er det for den samlede indvinding oplyst, at Neeskjær Bæk og Grønkjær Grøft, som løber ud i Grønkjær Bæk, er meget okkerpåvirkede og er med til at forringe vandmiljøet i søen Byn. I screeningen er det endvidere anført, at dyre- og plantelivet i grøfterne og bækken er meget fattigt, og næppe kan skades, hvorfor det vurderes, at den samlede vandindvinding i området ikke har særlig betydning for grøfterne og bækken.

I forhold til påvirkning af bilag IV-arter fra alle indvindinger i området, er det anført, at der i området bl.a. findes stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse. Disse arter lever i områdets moser, vandhuller og søer og er derfor afhængige af vand i det øvre grundvandsmagasin. Det vurderes, at påvirkningen af naturtyperne og arterne er indirekte og begrænset, da indvindingen af grundvand sker i de dybereliggende grundvandsmagasiner.

I screeningen er det endvidere anført, at nærmeste indvinding af overfladevand ligger 2 km fra Natura 2000 område nr. 65 Nissum Fjord, hvor udpegningsgrundlaget er en række yngle- og trækfugle, flere fiskearter, en planteart og adskillige naturtyper. Ifølge screeningen er det vurderet, at udpegningsgrundlaget ikke vil blive påvirket, da den samlede vandindvinding ikke vil påvirke vandstanden i Natura 2000 området.

2.3 Klagen

Klager har navnlig anført, at Lemvig Kommune ikke konkret har vurderet, hvad sænkningen af grundvandsstanden vil være i det terrænnære grundvandsmagasin og i moseområderne langs Grøns mølle Bæk (Grønkær Bæk) som følge af indvindingen. En yderligere påvirkning af vandstanden i det terrænnære grundvandsmagasin vil efter klagers opfattelse betyde, at der sker en væsentlig påvirkning af moserne, og af Natura 2000-området Nissum Fjord, herunder lobeliasøen Byn, som ligger nedstrøms den ansøgte indvinding, som følge af en øget frigivelse af okker fra mosearealerne til søen Byn.

Klager har endvidere anført, at hverken afgørelsen eller den tilhørende VVM-screening tilstrækkelig grad belyser problemstillingen i forhold til okker.

Efter klagers opfattelse er det endelig usandsynligt, at indvindingen kan ske på betryggende vis, idet tilsynet med boringen bl.a. viser, at stigrøret står åbent, at der har stået 10-20 cm vand i tørbrønden, og at forerøret er afsluttet i terræn og er dækket af jord.

2.4 Lemvig Kommunes bemærkninger til klagen

Lemvig Kommune har den 10. august 2015 bemærket, at grundvandsmagasinet der indvindes fra, overlejres af et lag, som ifølge borerapporten fra 3,8-12 meter under terræn er beskrevet som klæg eller mergel, og at dette lag i omkringliggende borer er beskrevet som smeltevandsler. Kommunen har endvidere bemærket, at dette lag vurderes at udgøre et større sammenhængende lag i området, som adskiller det nedre grundvandsmagasin, der indvindes fra, fra et øvre grundvandsmagasin, som har hydraulisk kontakt med naturområderne.

Kommunen har anført, at det øvre grundvandsmagasin er hydraulisk adskilt af et lerlag fra det nedre grundvandsmagasin, der indvindes fra, hvorfor trykniveaufaldet i det øvre magasin er mindre end det beregnede trykniveaufald på 1,2 meter i det nedre magasin. Kommunen har således vurderet, at der vil ske en mindre nedsivning fra det øvre grundvandsmagasin, ned gennem lerlaget til det magasin, der indvindes fra, men at trykniveaufaldet i det øvre magasin og i området med mosen, vil være mindre end faldet i magasinet, der indvindes fra.

Kommunen har endvidere anført, at Nees Hede er drænet, dels med grøfter og dybtliggende dræn, og at lavbundsarealerne ved Grønsmølle Bæk og okkerfældningsbassinerne er klassificeret som okkerpotentielt område med stor risiko for udledning af okker, men at okkerproblemerne i vandløbene og søen Byn efter kommunens vurdering skyldes dræning i det øvre grundvandsmagasin og ikke indvindingen i det grundvandsmagasin, som boringen er filtersat i.

2.5 Høring under sagens behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet

Lemvig Kommune er i forbindelse med nævnets behandling af sagen anmodet om at oplyse, hvilken metode der er anvendt til beregning af sænkningen af grundvandsspejlet i det grundvandsmagasin, der indvindes fra. Endvidere har nævnet ønsket oplysninger om, hvilke forudsætninger der er lagt til grund i forbindelse med beregningen, herunder hvorfor det ved vurderingen af påvirkningen af omgivelserne er lagt til grund, at der samlet indvindes 30.240 m³/år, og ikke den tilladte indvindingsmængde på 18.600 m³.

Lemvig Kommune har den 10. november 2016 oplyst, at radius af sænkningstragten fra vandindvindingen er beregnet med baggrund i Geovejledning ⁷ og at potentialesænkningen af grundvandsspejlet i grundvandsmagasinet, der indvindes fra, er beregnet med en Theis-ligning, som kan anvendes i forbindelse med vandindvinding i et spændt grundvandsmagasin. Kommunen har oplyst, at det i afgørelsen er lagt til grund, at der i en sammenhængende periode på 6 uger indvindes 30 m³/time, som er den tilladte ydelse i afgørelsen, hvilket svarer til 31.536 m³/år. Kommu-

---

⁷ Udpegning af indvindings- og grundvandsdannende oplande (Del 1), GEUS 2008.

nen vurderer, at dette er den maksimale påvirkning, omgivelserne kan udsættes for i forbindelse med indvindingen.

Lemvig Kommune har oplyst, at sænkningen i grundvandsmagasinet under mosearealet vil være 1,07 meter, hvis det lægges til grund, at indvindingen foretages med den tilladte ydelse i en sammenhængende periode, indtil der er indvundet den tilladte årlige vandmængde (en periode svarende til 26 dage). Hvis det lægges til grund, at den tilladte indvindingsmængde fordeles jævnt over 6 uger, svarende til en gennemsnitlig ydelse på 8,6 m³/time, vil sænkningen være 0,66 m i grundvandsmagasinet under mosen.

Lemvig Kommune har den 26. januar 2017 og den 7. februar 2017 oplyst, at kommunen har fået et nyt beregningsværktøj baseret på Darcy's formel, som også kan beregne sænkningen i det øvre grundvandsmagasin, som er i hydraulisk kontakt med naturområderne, men adskilt af et lerlag fra det underliggende spændte grundvandsmagasin, der indvindes fra. I beregningerne forudsættes det bl.a., at der ikke sker grundvandsdannelse til det øvre grundvandsmagasin eller indstrømning til grundvandsmagasinet fra vandløb og søer. I beregningen antages det endvidere, at trykniveauændringen i lerlaget er den samme som i grundvandsmagasinet, der indvindes fra, og at denne trykniveauændring vil afstedkomme en grundvandsstrømning fra det øvre grundvandsmagasin gennem lerlaget.

Den udførte beregning for sænkningen af grundvandsspejlet i det øvre grundvandsmagasin er udført i en afstand af 90 meter fra indvindingen til boring DGU nr. 63.500, svarende til afstanden til naturarealer, herunder mosearealer. I beregningen forudsættes det, at lerlaget, der adskiller de 2 grundvandsmagasiner, er 6 meter tykt, at lerlagets vertikale hydrauliske ledningsevne ligger i intervallet $1 \times 10^{-8} - 1 \times 10^{-9}$ m/s, og at 20 % af den oppumpede vandmængde til markvanding re-infiltrerer til grundvandsmagasinet. Under disse forudsætninger beregnes der en maksimal sænkning på op til 4 mm i det øverste grundvandsmagasin.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

- 1) Indvindingens sænkning af grundvandsspejlet
- 2) Indvindingens påvirkning af Natura 2000 områder

3.2. Indvindingens sænkning af grundvandsspejlet

Tilladelse til vandindvinding meddeles af kommunen efter vandforsyningslovens § 20. Tilladelse til indvinding af vand til brug for markvanding kan med hensyn til grundvand gives for et tidsrum af højst 15 år, jf. vandforsyningslovens § 22, stk. 1, 2. pkt.

Når en vandindvindingstilladelse bortfalder som følge af en tidsbegrænsning, fremgår det af vandforsyningslovens § 22, stk. 2, at en ny tilladelse skal meddeles i det omfang, der fortsat er behov for vandindvinding, medmindre samfundsmæssige hensyn, jf. vandforsyningslovens § 1 og § 2, er til hinder herfor.

Det fremgår af vandforsyningslovens § 1, nr. 1, at loven har til formål at sikre, at udnyttelsen og den dertil knyttede beskyttelse af vandforekomster sker efter en samlet planlægning og efter en samlet vurdering af de hensyn, der er nævnt i lovens § 2. Af lovens § 2, stk. 1 fremgår, at der ved administrationen af loven skal lægges vægt på vandforekomsternes omfang, på befolkningens og erhvervslivets behov for en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning, på miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse, og på anvendelse af råstofforekomster.

Efter § 16, stk. 1, nr. 6 i bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning⁸, skal en endelig tilladelse til vandindvinding indeholde en vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne og en stillingtagen til følgerne af denne påvirkning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på baggrund af de oplyste geologiske forhold, at den metode, Lemvig Kommune har anvendt til beregning af sænkningstragtenes udbredelse og af sænkning af grundvandspotentialet i grundvandsmagasinet, der indvindes fra, kan anvendes som et led i vurderingen af påvirkningen af omgivelserne.

Kommunen har vurderet, at der vil ske et fald i grundvandsstanden i det øvre terrænnære grundvandsmagasin, som er i hydraulisk kontakt med våde naturområder, herunder beskyttede mosearealer nord for indvindingen, men at faldet ikke umiddelbart kan kvantificeres.

Lemvig Kommune har efterfølgende med udgangspunktet i Darcy's formel for laminar strømning i et porøst medium fremsendt beregninger for sænkningen af grundvandsspejlet i det øvre grundvandsmagasin, som viser, at grundvandsspejlet i det øvre grundvandsmagasin, i området ved naturarealerne, herunder mosearealerne, alene vil sænkes med op til 4 mm ved den ansøgte indvinding.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at den matematiske formel ikke er anvendelig til at beregne sænkningen i det øvre grundvandsmagasin. Nævnet har herved lagt vægt på, at der ved anvendelse af højere hydraulisk ledningsevne end den oplyste, beregnes negative sænkninger. Nævnet bemærker endvidere, at den anvendte matematiske formel ikke kan tage højde fra andre indvindinger i området og derfor ikke kan anvendes til at vurdere den kumulative påvirkning af grundvandspotentialet i det

---

⁸ Bekendtgørelse nr. 832 af 27. juni 2016 om vandindvinding og vandforsyning.

øvre frie grundvandsmagasin som følge af den samlede indvinding af grundvand i området.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at Lemvig Kommune ikke har foretaget en tilstrækkelig konkret og retvisende vurdering af, hvad faldet i grundvandsstanden vil være i det øvre terrænnære grundvandsmagasin som følge af indvindingen, herunder i beskyttede mosearealer, som efter kommunens vurdering er i hydraulisk kontakt med det øvre grundvandsmagasin. Det er nævnets opfattelse, at kommunens afgørelse bør indeholde en begrundet vurdering af om indvindingen i sig selv, eller kumulation med andre indvindinger, kan påvirke moserne væsentligt, herunder beskyttede arter, henset til afstanden til mosearealerne og de oplyste hydrogeologiske forhold.

3.3 Indvindingens påvirkning af Natura 2000-områder

Det følger af habitatbekendtgørelsens § 9 at, før der træffes afgørelse om tilladelse efter vandforsyningslovens § 20, skal der foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. De projekter, der omfattes af kravet om vurdering, er projekter som ikke direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, jf. § 7 stk. 10, nr. 1. Vurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Hvis myndigheden vurderer, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2, 1. pkt. Konsekvensvurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade Natura 2000-området, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2, 2. pkt.

Habitatbekendtgørelsens § 6 gælder både ved tilladelse til projekter i og udenfor Natura 2000-områderne; ved tilladelser udenfor områderne skal myndigheden tage stilling til, om projektet kan påvirke de arter og naturtyper, som et nærliggende Natura 2000-område er udpeget for at bevare. Det fremgår videre af habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1 og 2, at der ved administration af bestemmelserne i § 7 ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte projekt kan ødelægge de dyre- og plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier. Vurderingen skal fremgå af de afgørelser, der bliver truffet efter bestemmelserne i habitatbekendtgørelsens § 7, jf. § 10, stk. 2.

---

⁹ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip (også kaldet officialprincippet) indebærer en pligt for myndigheden til at sørge for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, før der træffes afgørelse. Herunder påhviler det myndigheden at afklare og/eller tage stilling til bevisvivi. Officialprincippet hører til de såkaldte garantiforskrifter, hvis iagttagelse generelt er af væsentlig betydning for en afgørelses lovlighed og rigtighed. Utilstrækkelig sagsoplysning vil derfor kunne bevirke, at afgørelsen må tilsidesættes som ugyldig.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at søen Byn, som er en del af Natura 2000-området nr. 65 Nissum Fjord, indeholder en række af Danmarks mest sjældne undervandsplanter, listet på den danske gulliste og rødliste, og er en af de danske kernelokaliteter for den sjældne sylblad. Nævnet bemærker endvidere, at det fremgår af basisanalysen for *Natura 2000-plan 2010-2015 for Nissum Fjord*, at søen Byn er belastet med okker, bl.a. fra Grønkær Bæk, som har en negativ indvirkning på søens undervandsvegetation.

En periodevis sænkning af grundvandsspejlet, under eksisterende drænniveau i området, kan betyde, at jordlag, der før var vandmættede, iltes, hvorved udvaskningen af jernholdige forbindelser (okker) til områdets vandløb og søer kan øges.

Henset til afstanden til søen Byn og til det forhold, at søen indeholder en unik undervandsvegetation, som er påvirket af tilførslen med okker, er det Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at kommunen bør foretage en begrundet vurdering af, hvad faldet i grundvandsstanden i det øvre terrænnære grundvandsmagasin er, og hvad den mulige øgede påvirkning af søen Byn med okker er, som følge af den ansøgt indvinding, herunder hvad påvirkningen er i kumulation med andre indvindinger i området.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund efter en samlet vurdering, at der ikke er tilvejebragt de nødvendige oplysninger i sagen til, at den ansøgte indvindings påvirkning af omgivelserne, kan bedømmes på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Afgørelsen lider som følge heraf af så væsentlige mangler, at den ophæves som ugyldig og hjemvises til fornyet behandling.

Ved kommunens fornyede behandling af sagen bemærker nævnet, at der skal foretages en konkret og begrundet vurdering af, hvad påvirkningen af det terrænnære grundvandsmagasin og våd natur er i kumulation med andre indvindinger. Det er endvidere nævnets opfattelse, at en tilladelse til det ansøgte forudsætter, at kommunen foretager en begrundet vurdering af den mulige påvirkning af søen Byn med okker, som følge af en periodevis sænkning af grundvandsstanden i det terrænnære grundvandsmagasin.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Om indretningen af boringerne, bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at det påhviler kommunen at føre tilsyn med eksisterende vandindvindingsanlæg, jf. vandforsyningslovens § 57, stk. 1. Hvis kommunen bliver opmærksom på et ulovligt forhold, skal det ulovlige forhold foranlediges bragt til ophør, medmindre der er tale om forhold af ganske underordnet betydning, jf. vandforsyningslovens § 65, stk. 3.

Nævnet bemærker, at det fremgår af Lemvig Kommunes beregninger af sænkningen af grundvandspotentialet som følge af indvindingen, at der ved de anvendte forudsætninger samlet indvindes 31.536 m³/år. Kommunen har meddelt tilladelse til en årlig indvinding på 18.600 m³. Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis¹⁰ bør vurderingen af påvirkningen af omgivelserne ske med udgangspunkt i den tilladte indvindingsmængde.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Lemvig Kommunes afgørelse af 26. juni 2015 om tilladelse til indvinding af grundvand til brug for markvanding fra boring DGU nr. 63.500, matr. nr. 35 Nees By, Nees, beliggende Nødskovvej 19, 7660 Bækmarksbro, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Thomas Steensen
Stedfortrædende formand

Afgørelsen er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
- Lemvig Kommune, Rådhusgade 2, 7620 Lemvig, j.nr. 13.02.01P19-0170, att. Kirsten Harbo, teknik@lemvig.dk, Kirsten.Harbo@lemvig.dk
- Johnny Thoralf Løkken, Søhusvej 28, 7660 Bækmarksbro, engvadsholm@anarki.dk

---

¹⁰ NMK-42-00237.